بسمه تعالی

سوال امتحان پایانی درس: فارسی ۱۲	رشته : ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع : ۹صبح	تعداد صفحه: ۳ زمان: ۷۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی :	پایهٔ : دوازدهم دورهٔ دوم متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۴۰۴/۱۰/ ۱۷	
دانش آموزان دبیرستان باقرالعلوم مرزیکلا شهرستان بابل نوبت دی ماه سال ۱۴۰۴		اداره آموزش و پرورش شهرستان بابل	

ردیف	« به احترام پدر و معلّمت از جا برخیز هر چند فرمانروا باشی.» (امام علی) لطفا جواب ها را خوش خط در همین پرسشنامه بنویسید.	بارم
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	واژهٔ « فایق» مترادفِ کدام کلمه در بیت زیر است ؟ « ای برتر از وهم و گمان و خیال وز هرچه گفته ایم و خوانده ایم و نوشته ایم »	/۲۵
۲	معنی درست واژه ها ی مشخص شده را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) وظیفه روزی به خطای مُنکَر نبرد (انکارکننده – زشت) ب) بنشین به یکی کبود اورَند (تخت - ظرف)	/۵
۳	معنی کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) پیرمرد از داخل کازیه یک پاکت کهنه برداشت (.....) ب) ای عزیز به خدا رسیدن فرض است. (.....)	/۵
۴	املای درست را از کلمات داخل کادر انتخاب کنید. الف) عشق هر کسی را به خود راه ندهد و به هر جایی (مأ وا – مأواع) نکند. ب) طاعتش موجب (غربت – قربت) است .	/۵
۵	در متن زیریک غلط املایی بیابید و شکل درست واژهٔ غلط را بنویسید. « پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفهٔ روزی به خطای منکَر نبرد . پیامبر سفوت آدمیا ن و مفخرعالمیان »	/۲۵
۶	نقش دستوری « م » درواژه های گلم و دامنم چیست؟ بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت .	/۵
۷	در بیت زیر کدام واژه حذف شده است ، به چه قرینه ای ؟ « فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند مثل من است »	/۵
۸	با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید . زین بی خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند الف) یک ترکیب اضافی بیابید. ب) یک وابسته وابسته بیابید و نمودار آن را رسم کنید.	/۷۵
۹	در بیت زیر یک مسند و یک مفعول را بیابید . هر کسی از ظنّ خود شد یار من از درون من نجست اسرار من مسند : مفعول :	/۵
۱۰	با توجه به متن زیر به سؤالات آن پاسخ دهید. « پس چون نیک اندیشه کنی ، همه طالب حسن اند و در آن می کوشند که خود را به حسن رسانند . » الف) یک حرف ربط وابسته ساز بیابید. ب) یک « جملهٔ هسته» بیابید. ج) یک « حرف ربط همپایه ساز » بیابید. د) یک « وابسته پسین از نوع مضاف الیه» بیابید. ه) نقش دستوری « نیک » چیست ؟	۱/۲۵
۱۱	ساختار کدام مصراع ، طبق الگوی « نهاد+ مفعول + مسند + فعل » است؟ در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت	/۵

www-karnoon.ir

	ص۲	
۱۲	در کدام گروه اسمی زیر وابسته وابسته وجود دارد ؟ بیابید و نام آن را بنویسید. الف) هفت فرسنگ راه کوستانی ب) دانشمندان برتر ایران	/۵.
۱۳	نمودار وابسته ی وابسته گروه اسمی زیر را رسم کنید. هوای نسبتا پاک	/۲۵
۱۴	در متن زیر کدام واژه از نظر املایی نادرست است ؟ شکل درست آن را بنویسید. « آن شب پس از گشت و گزار در گردشگاه آسمان ، فرود آمدم و بر روی بام خانه خسته از نشئه خوب و پاک آن به خواب رفتم . »	/۲۵
۱۵	**قلمرو ادبی (۵ نمره)** **شعر حفظی** الف)بیت زیر را کامل کنید. (دست از مس وجود چو مردان ره بشوی .....) ب)کلمات زیر ، بهم ریختهٔ یک بیت می باشد ، آن ها را ردیف کنید. (نورگرعشق افتد جانت حق به دل و فلک شوی آفتاب بالله کز خوبتر) (..... .....) پ) بیت زیر را کامل کنید. (آیینهٔ نگاهت پیوند صبح و ساحل .....)	/۲۵ /۲۵ /۵
۱۶	نویسندهٔ کدام اثر نادرست است؟ بیابید و نویسندهٔ آن را بنویسید . (فقط یک مورد) « فی حقیقه عشق : عین القضات همدانی » ، « فیه ما فیه : مولانا » ، « تذکره الاولیاء : عطّار »	/۵
۱۷	واژه های مشخص شده در دوجملهٔ زیر خلق کنندهٔ کدام آرایهٔ ادبی مشترک است ؟ الف) بدان که از جمله نام های حسن یکی « جمال » است و یکی « کمال » ب) ستایش خدای را که طاعتش موجب « قربت » است و به شکر اندرش مزید « نعمت »	/۵
۱۸	در بیت « ای دیو سپید پای دربند / ای گنبد گیتی ای دماوند » کدام آرایه وجود ندارد؟ الف) استعاره ب) تشبیه ج) کنایه د) تلمیح	/۲۵
۱۹	در جاهای مشخص شده در ابیات زیر چه آرایه ای وجود دارد؟ با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت در دفتر زمانه نامش افتد از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت	/۵
۲۰	در کدام بیت حسن تعلیل به کار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید. الف . تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند ب . تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند	/۵
۲۱	برای هر یک از گزینه های بخش « الف » یک آرایه در بخش« ب » بیابید . در هر بیت فقط یک آرایه بیابید . (در بخش « ب » یک گزینه اضافی است .)	/۷۵

الف	ب
۱) هر کسی که او دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش	الف) اسلوب معادله
۲) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست	ب) جناس همسان
۳) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود و کجا بود وکی اش نام نهادند؟	ج) تلمیح
	د) تضمین

www.karnoon.ir

	ص۳	
۲۲	متن زیر از دکتر شریعتی بخشی از « سفرنامه » محسوب می شود یا « حسب حال » ؟ دلیل خود را بنویسید. چنین بود که هر سال بالاتر می رفتم و به کویر برمی گشتم ، از آن همه زیبایی ها و لذّت ها محروم تر می شدم .	/۵.
۲۳	کدامیک از واژه های مشخص شده در معنای مجازی به کار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید. نالهٔ مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است	/۵.
۲۴	**قلمرو فکری (درک مطلب ۴ نمره)** مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست؟ - پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان یکی شنو پند - شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند	/۵.
۲۵	مفهوم هرمصراع مشخص شده چیست ؟ الف) گر کسی وصف او زمن پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز؟ ( ) ب) گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست ( )	۱
۲۶	مقصود شاعر از جای مشخص شده چیست؟ در آن تاریک شب می گشت پنهان فروغ خرگه خوارزمشاهی	/۵.
۲۷	شاعر بیت زیر ، به چه موضوعی تاکید می کند؟ در دفتر زمانه نامش اوفتد از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت	/۵.
۲۸	مفهوم هر بیت را از کادر روبروی آن بیابید. در بخش ب یک گزینه اضافی است.	۱

الف	ب
۱) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند	الف)عشق مسبب حرکت و جنبش پدیده ها
۲) هر که جز ماهی زآبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد	ب) برتری نگرش عاشقانه بر نگرش عقلانی
۳) آتش عشق است کاندر نی فتاد/ جوشش عشق است کاندر می فتاد	ج) عدم درک حقیقت با حواس ظاهری
۴) سودای عشق بر زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همهٔ عقل ها افزون آید.	د) تحمل رنج برای رسیدن به تعالی
	ه) اشتیاق پایان ناپذیری عشق

۲۹	مقصود از عبارت زیر چیست؟ « امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند از سوء هاضمه می میرند . »	/۵.
۳۰	**معنی عبارت ها و بیت های زیر را به نثر روان بنویسید. (۴ نمره)**	
	آن اوایل پامان به ده باز بود و در شهر دست و پا گیر نشده بودیم .	/۵.
	در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم بود که با خود نباشد.	/۵.
	هر نفسی که فرو می رود ممدّ حیات است و چون بر می آید مفرّح ذات	/۵.
	هرگه یکی از بندگان دست انابت به درگاه حق بردارد حق اعراض فرماید.	/۵.
	با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	۱
	نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی	۱
	از خدا جوییم توفیق ادب **شاد و مانا باشید**	۲۰